

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 90 måtte dels i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förnyad utredning om aktievinstbeskattningen, grundad på principen att realiserade kapitalvinster skall beskattas i samma utsträckning som vanlig inkomst,

dels besluta att 35 § 2 mom. kommunalskattelagen erhåller sådan lydelse i det stycke under c) som börjar »Avyttrar skattskyldig egendom . . .» att som skattepliktigt realisationsvinst räknas ett belopp motsvarande 15 procent av vad han erhåller för egendomen efter avdrag för kostnad för avyttringen.

Stockholm den 29 april 1966

C.-H. Hermansson (k)

Erik Karlsson (k)

Henning Nilsson (k)

Axel Jansson (k)

Gustav Lorentzon (k)

Nr 919

Av herr Nordgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 90, med förslag till lag om ändrad lydelse av 35 § 2 och 4 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

Den föreslagna skärpningen av aktievinstbeskattningen har, som i propositionen (sid. 114) framhålles, ett fördelningspolitiskt syfte. Kursutvecklingen under senare år anses ha medfört »en icke önskvärd tendens till omfördelning av inkomster och förmögenhet, vilken endast till en del kan motverkas genom den allmänna ekonomiska politiken». (Sid. 102) Aktievinstskatten är avsedd att motverka denna tendens.

Vad beträffar aktiefonderna och investmentbolagen kommer emellertid skatten att i dess nu föreslagna form få följder, som inte ligger i linje med ovannämnda syfte utan i motsatt riktning.

Alla de värden, som ägs av aktiefonder och investmentbolag, redovisas vid beskattningen som förmögenhet av intressenterna i dessa slags företag. Intressenterna innehar nämligen »indirekt» — via aktier resp. andelsbevis — alla sådana värden. I själva verket är företagen endast en organisationsform för *förvaltningen* av börsaktier, trots att formellt äganderätten till dessa aktier vilar i företagen. Båda förvaltningsformerna har vuxit fram för att möj-

liggöra aktieförvärv framför allt för personer — t. ex. omyndiga, åldringar och småsparare — som saknar sakkunskap, tid eller intresse att befatta sig med förvaltningen av aktier. Aktievinstutredningen ägnade i sitt betänkande investmentbolagen ett ingående studium. Utredningens omdöme var synnerligen positivt. Bland annat framhölls (sid. 363), att investmentbolagsaktierna »under efterkrigstiden med stor framgång kunnat tjänstgöra som ett alternativ till innehav av aktier i fler bolag». Sistnämnda förhållande är, som lätt inses, av särskilt intresse för personer, vilkas sparkapital är för begränsat för att tillåta en spridning mellan många olika slags aktier.

För den som valt att inte direkt förvärva börsaktier utan i stället göra detta indirekt genom köp av aktier i investmentbolag eller andelsbevis i aktiefonder, innebär förslaget en allvarlig olägenhet. Det uppkommer nämligen en dubbel vinstbeskattning, först hos förvaltningsföretaget vid aktieförsäljning från dess sida och därefter hos intressenten i företaget vid aktie- resp. andelsförsäljning från intressentens sida. Innebörden av det sagda är, att den förvaltningsform som vuxit fram alldeles särskilt för möjliggörande av aktieförvärv av småsparare och övriga nyss antydda kategorier personer, blir belastad i en omfattning, som gör förvaltningsformen oekonomisk. Detta är olyckligt ur flera synvinklar. Aktievinstskatten är inte riktad mot privat sparande i aktier. Om svensk industri skall kunna fortsätta sin expansion, måste aktier med årligen ökat värde kontinuerligt finnas utplacerade hos allmänheten. Aktievinstskatten kan däremot sägas vara riktad mot *fördelningen* mellan samhällsmedlemmarna av dessa aktier. Beskärs genom den här påtalade dubbla beskattningen den stora publikens speciella placeringsform, motverkas såväl fördelningssyftet som den önskvärda expansionen av industrien. Det bottenavdrag av 500 kr., som avses bl. a. underlätta vidare förvärv av aktier, förlorar sitt värde vid försäljningar från förvaltningsföretagens sida, eftersom avdraget i fråga ju icke ökar på grund av att intressenterna i företagen är många.

Sammanfattningsvis torde kunna sägas, att en aktievinstbeskattning av aktiefonder och investmentbolag icke är förenlig med syftena bakom skatteförslaget. I utlandet har frågan uppmärksamats och lösts. I exempelvis den amerikanska skattelagstiftningen har dubbelbeskattningen i fråga helt undanröjts.

Det är inte endast denna kollision mellan syfte och effekt av aktievinstskatten som talar för en skattebefrielse för de båda företagskategorierna. I skarven mellan det svenska skattesystemet och de utländska kan uppkomma icke önskvärda verkningar av aktievinstskatten. I de flesta länder saknas aktievinstskatt. Vidare bildas investmentbolag och likande organisationer av naturliga skäl framför allt i sådana länder, där aktievinstskatt saknas och inte förväntas. Något principiellt hinder föreligger inte för utländska organisationer, fria från aktievinstskatt, att förvärva jämväl svenska aktier. Om de svenska motsvarande organisationerna inte befrias från aktievinstskatt,

diskrimineras de i konkurrensen med de utländska om placerarnas kapital. Det finns redan nu utländska investmentbolag, som specialiserat sig på skandinaviska aktier.

Under åberopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte med ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 90 besluta att aktiefonder och investmentbolag icke skall vara skattskyldiga för realisationsvinst på aktier m. m. vilka avyttras efter minst fem års innehav samt att vederbörande utskott måtte utforma härför erforderlig lagtext.

Stockholm den 29 april 1966

Hans Nordgren (h)   Filip W. Fridolfsson (h)   Kurt Söderström (h)

Nr 920

Av herr Nordgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 90, med förslag till lag om ändrad lydelse av 35 § 2 och 4 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

I modern civilrättslig och skatterättslig lagstiftning har man sökt undanröja hinder för samgående av företag. Anledningen härtill är en önskan att underlätta strukturrationaliseringen inom näringslivets olika grenar. Den ökade frekvensen av olika former av samgående i dylikt syfte är påtaglig i alla industriländer. I flertalet av dessa länder har lagstiftningsåtgärder redan vidtagits. Så är t. ex. fallet i åtskilliga västeuropeiska länder samt i USA. På skatteområdet innebär dessa lagstiftningsåtgärder att man sökt utforma skatterna så att dessa icke skall träffa dylikt samgående. Strävandena har alltså gått ut på att eliminera skattekostnaderna för åtgärder vidtagna i strukturrationaliseringssyfte.

Verkställda statistiska undersökningar visar att denna strukturrationaliseringsprocess accelererar i Sverige, och i åtskilliga remissyttranden från näringslivets organisationer, Kooperativa förbundet m. fl. har hävdats att en beskattning av aktievinster icke bör medföra kostnader för sådan strukturrationalisering. Departementschefen har anslutit sig till denna uppfattning och förordar i propositionen ett särskilt dispensförfarande.

Såsom i några remissyttranden framhållits är det utomordentligt väsentligt att det skatterättsliga läget är klart då förhandlingar inleds om en försäljning av aktier i och för samgående. Dessa förhandlingar är ofta